

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ιωάννα-Κανελλία Δαλάκα, Πελαγία Ζαχαρούδη, Μαρία Σπαθαράκη

Με της Πίστης τα φτερά!

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ
Ε' Δημοτικού

ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ
& ΛΥΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΣΤΑΜΟΥΛΗ

A. 1. Ο Θεός είναι αγάπη

1. Βάζουμε το μυαλό μας να σκεφτεί! Διαβάστε προσεκτικά τις παρακάτω προτάσεις και σημειώστε Σ αν είναι Σωστό ή Λ αν είναι Λάθος:

Σ, Λ, Σ, Λ, Σ

2. Συζητούμε τις δύο ιστορίες από το Γεροντικό. Στη συνέχεια, τις δραματοποιούμε στην τάξη.

Ενδεικτική απάντηση: Είναι ιδιαίτερα συγκινητικό που κανένας Αββάς δεν έφαγε, ούτε καν δοκίμασε, τα σταφύλια από το καλάθι. Ο κάθε γέροντας αντί να σκεφτεί τον εαυτό του, παρόλο που πεινούσε, νοιαζόταν πιο πολύ για τους άλλους Αββάδες και ήθελε να χορτάσουν εκείνοι, αντί γι' αυτόν. Αυτό μας δείχνει ότι όποιος αγαπάει τον άλλον αληθινά, δεν κρατάει πράγματα για τον εαυτό του, αλλά θέλει με χαρά να τα προσφέρει στους άλλους.

3. Διαβάζουμε στην τάξη τον Ύμνο της αγάπης του Αποστόλου Παύλου. Σχολιάζουμε ποια σημεία μάς έκαναν ιδιαίτερη εντύπωση και γιατί.

Ενδεικτική απάντηση: Ιδιαίτερη εντύπωση μας κάνει εκείνο το σημείο το οποίο αναφέρεται σε έναν άνθρωπο που επιθυμεί να πουλήσει όλη την περιουσία του, για να χορτάσει τους φτωχούς. Παρόλο που η πρόθεση και ο σκοπός του είναι πολύ καλός, ωστόσο του λείπει το πιο βασικό απ' όλα: η αγάπη για τους άλλους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, η πράξη του, αν και καλή, να μην τον αναπαύει ψυχικά.

4. Λύνουμε την ακροστιχίδα:

ΑΒΒΑΣ, ΓΕΝΝΗΣΗ, ΣΤΑΦΥΛΙΑ, ΠΑΥΛΟΥ, ΗΠΑΓΑ

5. Χωριζόμαστε σε ομάδες και η κάθε ομάδα σημειώνει σε ένα χαρτάκι δύο τρόπους με τους οποίους εκφράζουμε την αγάπη μας προς τον συνάνθρωπο. Έπειτα η κάθε ομάδα, αφού το διαβάσει δυνατά, το στερεώνει με μανταλάκι σε ένα σχοινί που έχει κρεμάσει ο εκπαιδευτικός στην τάξη.

Ενδεικτική απάντηση: Στην τάξη μπορούμε να βοηθήσουμε κάποιον/α συμμαθητή/τρια μας σε κάποια άσκηση που τον/την δυσκολεύει και να συνεργαστούμε. Επίσης, αν κάποιος συμμαθητής μας ή συμμαθήτρια είναι μόνος/η του/της στο διάλειμμα, μπορούμε να ενδιαφερθούμε γι' αυτόν/ην και να κάνουμε μαζί παρέα.

6. Ο εκπαιδευτικός διαβάζει στην τάξη κεφάλαια από επιστολές των Αποστόλων και στη συνέχεια ακολουθεί συζήτηση. Πόσο χρήσιμες είναι οι συμβουλές των Αποστόλων στη σημερινή εποχή;

Ενδεικτική επιστολή: Απόστολος Παύλος (Β' Κορ. 9, 8-12)

Ο εκπαιδευτικός διαβάζει πρώτα το πρωτότυπο κείμενο και την ερμηνεία του. Στη συνέχεια, ακολουθεί συζήτηση και προβληματισμός γύρω από το θέμα της ελεημοσύνης, κατά την οποία τα παιδιά εκφράζουν τις δικές τους εμπειρίες σχετικά με αυτό. Με κατάλληλες ερωτήσεις, ο εκπαιδευτικός επισημαίνει στους μαθητές/τριες πως, όταν ελεούμε τον συνάνθρωπό μας που έχει ανάγκη, ο Θεός ευλογεί την πράξη μας και μας προσφέρει πλούσια πνευματικά και υλικά αγαθά.

Ενδεικτική επιστολή: Απόστολος Πέτρος (Α΄ 3, 8-13)

Αρχικά, ο εκπαιδευτικός διαβάζει το πρωτότυπο κείμενο και την ερμηνεία του. Ακολουθεί συζήτηση γύρω από τις συμβουλές του Αποστόλου Πέτρου που αφορούν τη συμπεριφορά μας προς τον συνάνθρωπο γενικά, καθώς και περιπτώσεις όπου έχουμε αδικηθεί. Τα παιδιά αφηγούνται τις εμπειρίες τους και ο εκπαιδευτικός επισημαίνει να μην ανταποδίδουμε την κακή πράξη (η οποία μπορεί να προέρχεται από έναν συμμαθητή μας ή από μέλος της οικογένειάς μας) και να έχουμε συγχωρητική διάθεση.

A. 2. Ο Θεός μάς συγχωρεί

1. Βάζουμε στη σωστή σειρά τα γεγονότα:

1, 4, 3, 2

2. Κυκλώνουμε μόνο όσες λέξεις ταιριάζουν με την ιστορία του Ζακχαίου:

Ιερικό, κλέφτης, συκομουριά, σωτηρία, μετάνοια, λάθος

3. Κάνουμε την αντιστοίχιση της συγχώρεσης:

Ο Άγιος Διονύσιος συγχώρησε τον φονιά του αδερφού του

Ο Νικηφόρος ζητούσε συγχνώμη από τον φίλο του

Ο Σαπρίκιος δεν συγχώρησε

Ο Ιούδας δεν ζήτησε συγχνώμη

Ο Χριστός συγχώρησε τον ληστή

4. Σε ένα μεγάλο χαρτόνι σχεδιάζουμε ένα καράβι στη θάλασσα. Σε ένα χαρτάκι ο καθένας μας γράφει μια συνήθεια που θέλει να αλλάξει και το κολλάει στη θάλασσα. Σε ένα άλλο χαρτάκι γράφουμε ποιο θετικό χαρακτηριστικό επιθυμούμε να αποκτήσουμε και το κολλάμε μέσα στο καράβι. Έπειτα κρεμάμε στην τάξη μας το χαρτόνι με το «καράβι της αλλαγής». Κάποιοι μαθητές/τριες περιγράφουν το καράβι και τη θάλασσα και οι υπόλοιποι μαθητές ζητούν περισσότερες πληροφορίες ή διευκρινίσεις, όπως θέση, χρώματα κ.λπ. (Ιδανική δραστηριότητα και για μαθητές/τριες με δυσκολίες στην όραση).

Ενδεικτική απάντηση: Στα χαρτάκια που αναφέρονται στις συνήθειες, μπορούμε να γράψουμε ότι θέλουμε να περιορίσουμε τις άσχημες λέξεις ή, όταν θυμώνουμε με τους φίλους μας, να μη φωνάζουμε. Σχετικά με τα χαρτάκια που αφορούν τα θετικά χαρακτηριστικά, μπορούμε να σημειώσουμε πως θέλουμε να είμαστε περισσότερο επιμελείς και πρόθυμοι στα μαθήματά μας ή περισσότερο ευγενικοί στην οικογένεια και στην τάξη μας.

5. **Παιχνίδι ρόλων:** Ένας μαθητής υποδύεται τον στοργικό πατέρα και ένας άλλος τον μεγαλύτερο γιο του. Εκφράζουν τις απόψεις τους με επιχειρήματα για το πώς να συμπεριφερθούν στον γιο που γύρισε πίσω.

Ενδεικτική απάντηση: Ο μαθητής που υποδύεται τον στοργικό πατέρα, μπορεί να αναφέρει πως νοιάζεται και αγαπάει εξίσου και τους δύο γιους του, χωρίς να κάνει διακρίσεις, γι' αυτό και χαίρεται πολύ για την επιστροφή του δεύτερου γιου του. Μπορεί να τονίσει ότι με τον ίδιο τρόπο θα χαιρόταν και θα γιόρταζε και για τον πρώτο του γιο, σε περίπτωση που εκείνος έφευγε μακριά. Επίσης, μπορεί να αναφέρει ότι ο μικρός γιος μετάνιωσε πραγματικά για τα λάθη του και ζήτησε συγχώρεση.

Ο μαθητής που υποδύεται τον μεγαλύτερο γιο, μπορεί, με τη σειρά του, να εκφράσει τη δυσαρέσκειά του, που έφυγε στα ξένα ο μικρός αδερφός του, χωρίς να νοιαστεί για την οικογένειά του, και σπατάλησε εκεί την περιουσία.

A. 3. Ο Θεός καλεί σε επικοινωνία

1. Λύνουμε την ακροστιχίδα:

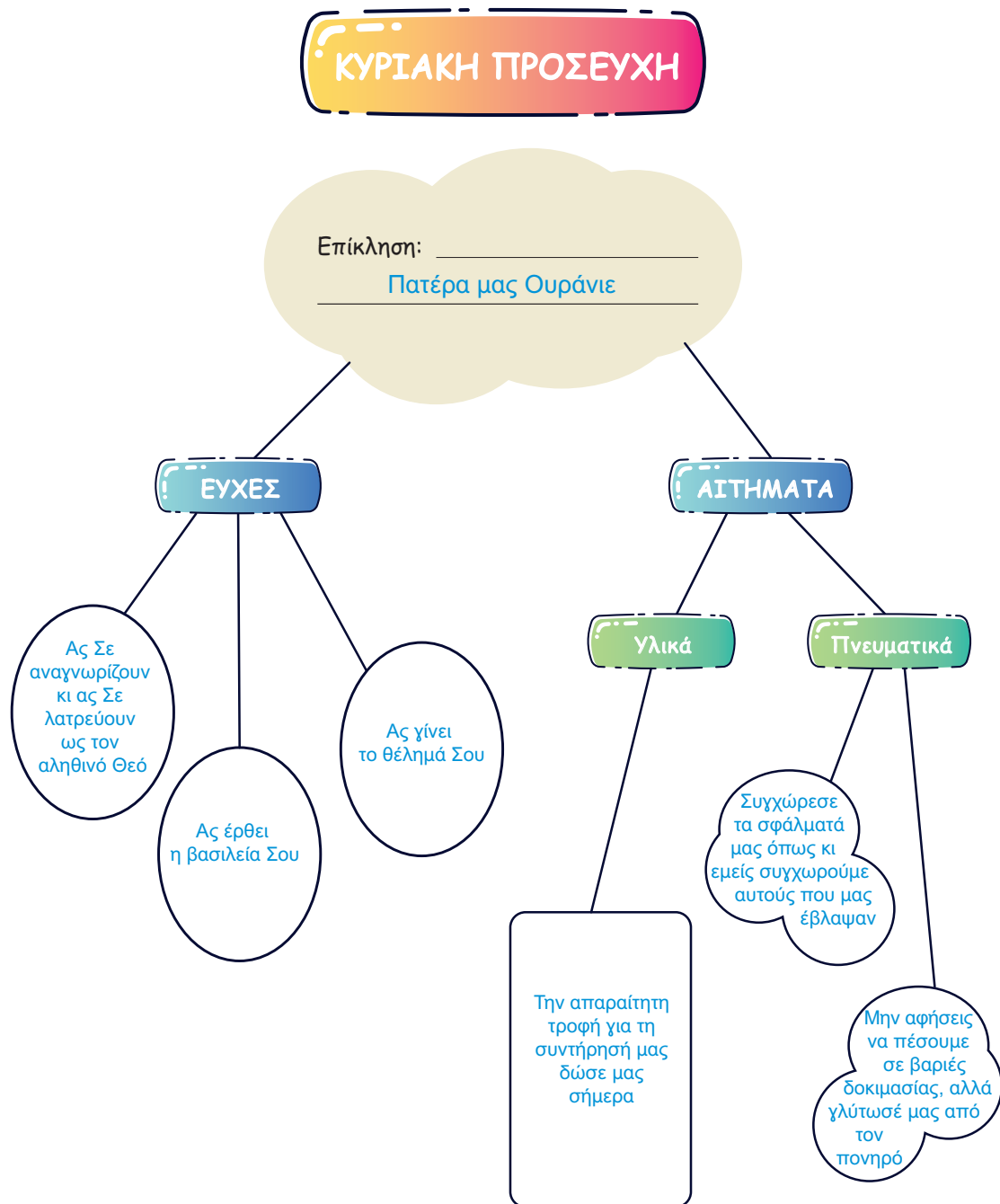
ΠΑΤΕΡ, ΠΡΩΙ, ΔΟΞΑ, ΣΗΝΩΛΕΤ, ΕΛΘΕΤΩ, ΚΥΡΙΟΣ, ΧΑΡΑ, ΚΥΡΙΑΚΗ

2. Γιατί η Κυριακή Προσευχή ξεκινάει με τη φράση «Πάτερ ημών»; Τι σημαίνει ότι ο Θεός είναι Πατέρας μας; Όταν προσευχόμαστε, τι πρέπει να ζητάμε από τον Ουράνιο Πατέρα; Γιατί ονομάζεται «Κυριακή προσευχή»;

Ενδεικτική απάντηση: Η Κυριακή Προσευχή ξεκινάει με τη φράση «Πάτερ ημών», για να δείξει σε εμάς τους ανθρώπους ότι ο Θεός, στον οποίο προσευχόμαστε, δεν είναι άγνωστος, αλλά είναι ο Πατέρας μας που βρίσκεται στους Ουραμούς. Όπως δηλαδή, ο πατέρας μας εδώ στη γη, νοιάζεται και φροντίζει για τα παιδιά του, έτσι και ο Ουράνιος Πατέρας, ακόμα κι αν δεν Τον βλέπουμε, νοιάζεται για εμάς τους ανθρώπους.

Όταν προσευχόμαστε, πρέπει πρώτα να ζητάμε από τον Θεό να γίνει το δικό Του θέλημα. Δηλαδή, να γίνουν τα πράγματα όπως Εκείνος πιστεύει ότι είναι καλύτερα για τον καθένα μας και όχι όπως εμείς θέλουμε ή σχεδιάζουμε. Στη συνέχεια, ζητάμε από τον Θεό να μας βοηθήσει να καλύψουμε τις βιοτικές μας ανάγκες και τέλος να συγχωρέσει τα λάθη μας, όπως κι εμείς είμαστε ανεκτικοί με τα λάθη των άλλων. Στο σημείο αυτό τονίζεται η σπουδαιότητα της συγχώρησης, ότι δηλαδή, για να μας συγχωρέσει ο Θεός, πρέπει κι εμείς οι ίδιοι να συγχωρούμε όσους μας στενοχώρησαν/έβλαψαν. Ονομάζεται «Κυριακή Προσευχή», γιατί ο ίδιος ο Κύριος την παρέδωσε στους ανθρώπους.

3. Μπορείτε να αποτυπώσετε την Κυριακή Προσευχή με ένα διάγραμμα; Αξιοποιήστε τη φαντασία σας και συμπληρώστε το.

4. Εσείς, παιδιά, ξέρετε να κάνετε τον Σταυρό σας; Τι συμβολίζει;
 Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός διδάσκει ότι ο Σταυρός περιέχει τους εξής συμβολισμούς:

- Αγγίζουμε στο μέτωπο: ο Χριστός, ως Θεός, βρισκόταν στον ουρανό.
- Κατεβαίνουμε στην κοιλιά μας: από τον ουρανό, ο Κύριος έγινε άνθρωπος και μπήκε στη μήτρα της Παναγίας.
- Υψωνόμαστε στους ώμους μας: παρακαλούμε τον Θεό να μας τοποθετήσει «στα δεξιά Του» (στον παράδεισο) κι όχι «στα αριστερά» (στην κόλαση), σύμφωνα με την περιγραφή της Δευτέρας Παρουσίας, που κάνει ο ίδιος ο Χριστός στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον, κεφάλαιο 25.
- Τα τρία ενωμένα δάχτυλά μας συμβολίζουν την Αγία Τριάδα, ενώ τα άλλα δύο συμβολίζουν τις δύο φύσεις του Χριστού (Θεός και άνθρωπος).

B. 1. Οι έξι μέρες Δημιουργίας

1. ουρανό, γη, σκοτάδι, γίνει, φως, στερέωμα, στεριά, γη, νερά, θάλασσα, ήλιο, ημέρα, σελήνη/φεγγάρι, νύχτα, ψάρια, θάλασσες, πτηνά, αέρα, ζώων, ερπετών.

4. Βρίσκουμε τη λέξη:

ΑΘΑΝΑΤΗ, ΟΥΡΑΝΟΣ, ΠΝΟΗ, ΣΕΛΗΝΗ, ΑΣΤΕΡΙ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ

B. 2. Η δημιουργία του ανθρώπου

1. Συμπληρώνουμε το σταυρόλεξο και βρίσκουμε πού ήταν η θέση των πρώτων ανθρώπων!

1. ΠΡΩΤΟΠΛΑΣΤΟΙ
2. ΑΔΑΜ
3. ΡΥΑΚΙΑ
4. ΑΥΕ
5. ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ
6. ΕΔΕΜ
7. ΙΟΠΩΡΘΑ
8. ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ
9. ΟΝΟΜΑ
10. ΣΟΙΝΕΤΑΜΩΧ

2. Συζητούμε στην τάξη τον τρόπο δημιουργίας των πρωτόπλαστων, σε αντίθεση με την υπόλοιπη κτίση.

Ενδεικτική απάντηση: Ο Θεός όλη την κτίση, εκτός από τους πρωτόπλαστους, τη δημιούργησε με έναν μόνο Λόγο Του. Ωστόσο, τον Αδάμ, το τελειότερο δημιούργημά Του, τον έπλασε με τα ίδια Του τα χέρια και φύσηξε πάνω του. Η πνοή του Θεού είναι η ψυχή του κάθε ανθρώπου. Βλέπουμε πως ο ίδιος ο Θεός συμμετείχε ενεργά στη δημιουργία του Αδάμ, όπως και της Εύας. Έτσι, φαίνεται με αυτόν τον τρόπο η ξεχωριστή σχέση που είχαν οι πρωτόπλαστοι και γενικά όλοι οι άνθρωποι με τον Θεό, σε αντίθεση με τα υπόλοιπα δημιουργήματα της κτίσης.

4. Αντιστοιχίζουμε τις εικόνες με τις φράσεις:

Ψηφιδωτό,
Καθεδρικός Μονρεάλε

«Από όλα τα δέντρα μπορείτε να φάτε, εκτός από το δέντρο της γνώσης του καλού και του κακού. Ποτέ δεν πρέπει να φάτε από αυτό. Αν όμως φάτε, δεν θα είστε πια αθάνατοι και θα πεθάνετε».

Τοιχογραφία, Ι.Μ. Αγίου Ιωάννου Προ-
δρόμου Μακρυνού, Μέγαρο Αττικής

Τα τρία πρόσωπα του Τριαδικού Θεού συσκέφθηκαν και είπαν: «Ας πλάσουμε τον άνθρωπο σύμφωνα με την εικόνα μας και την ομοίωσή μας».

Ψηφιδωτό, Βαπτιστήριο Φλωρεντίας

Για να μην είναι ο Αδάμ μόνος του μέσα στον κόσμο, ο Κύριος, αφού τον έβαλε να κοιμηθεί, πήρε μέρος από το πλευρό του και έπλασε την Εύα, δηλαδή τη ζωή.

Ψηφιδωτό,
Καθεδρικός Μονρεάλε

«Να αυξηθείτε, να γεμίσετε όλη τη γη και να κυριαρχήσετε σε αυτήν. Ακόμα, σας ανήκουν όλα τα δέντρα που έχουν καρπούς για τη διατροφή σας».

B. 3. Τα δύο φύλα

1. Γράφουμε Σ για το σωστό και Λ για το λάθος:

Λ, Σ, Σ, Λ, Σ

2. Αντιστοιχίζουμε και ανακαλύπτουμε κάποιες από τις μαθήτριες του Χριστού:

Η Αγία Μαρία η Μαγδαληνή η Μυροφόρος και Ισαπόστολος, η Αγία Σαλώμη η Μυροφόρος, η Αγία Μάρθα αδελφή του Λαζάρου, η Αγία Ιωάννα η Μυροφόρος.

3. Ποιος θα το έλεγε; Σ' ένα χαρτί από τη μία μεριά γράφουμε ΑΝΔΡΑΣ και από την άλλη ΓΥΝΑΙΚΑ. Σηκώνουμε όποια μεριά νομίζουμε ότι θα έλεγε: «Πρέπει να σιδερώσω», «Έχω δουλειά στο γραφείο», «Έπλυνες τα πιάτα;», «Θα πάρεις τα παιδιά από το κολυμβητήριο;», «Πλήρωσες τον λογαριασμό του ηλεκτρικού ρεύματος;», «Πού θα πάμε διακοπές;», «Πρέπει να καθαρίσω το σπίτι». Μπορούμε να συνεχίσουμε με δικές μας προτάσεις.

Ενδεικτική απάντηση: γυναίκα = «πρέπει να σιδερώσω»,
άνδρας = «έχω δουλειά στο γραφείο» κ.ο.κ

Άλλες προτάσεις: «Θα βοηθήσεις τα παιδιά στα μαθήματα;», «Πάμε όλοι μαζί έξω μια βόλτα;»

4. Συζητάμε στην τάξη αν μας έτυχε κάποια φορά να μη μας σεβαστούν και πώς νιώσαμε. Μιλάμε για αυτό το περιστατικό και οι συμμαθητές μας μάς προτείνουν λύσεις.

Ενδεικτική απάντηση: Κάποιος μαθητής/τρια μπορεί να αναφέρει ότι σε κάποιο μάθημα απάντησε λανθασμένα σε μια προφορική ερώτηση της/του δασκάλας/ου και ένιωσε άσχημα που κάποιοι συμμαθητές τον/την κορόιδεψαν για το λάθος του/της. Οι συμμαθητές, με τη σειρά τους, μπορούν να προτείνουν να γίνει συζήτηση μεταξύ του/της δασκάλου/ας και των παιδιών, ώστε να καταλάβουν ότι όλοι κάνουμε λάθη και να ζητήσουν συγγνώμη από τον συμμαθητή/τρια τους που τον/την πλήγωσαν.

5. Η Εκκλησία τοποθετεί την Παναγία, που είναι γυναίκα και Μητέρα του Θεανθρώπου, πιο πάνω από όλους τους Αγίους. Αντιστοιχίζουμε τα επίθετα της Παναγίας με τη σημασία τους και συζητούμε τι σημαίνουν.

ΘΕΟΤΟΚΟΣ – Αυτή που γεννά τον Θεό

ΥΠΕΡΑΓΙΑ – Πάνω από όλους τους αγίους

ΑΧΡΑΝΤΟΣ – Αμόλυντη

ΠΛΑΤΥΤΕΡΑ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ – Χώρεσε μέσα της τον Θεό

ΔΕΣΠΟΙΝΑ – Βασίλισσα

ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΣ – Πάντοτε παραμένει Παρθένος

B. 4. Ο άνθρωπος ως φύλακας της κτίσης

1. Παρακολουθούμε την υπέροχη ιστορία για τον Άγιο Γεράσιμο τον Ιορδανίτη και συζητούμε γιατί, συνήθως, βλέπουμε ν' αγιογραφείται με ένα γαϊδούρι και ένα λιοντάρι

Ενδεικτική απάντηση: Ο Άγιος Γεράσιμος ο Ιορδανίτης, συνήθως, αγιογραφείται με ένα γαϊδούρι και ένα λιοντάρι, για να μας δείξει ότι οι Άγιοι, με τη χάρη του Θεού, μπορούν να επικοινωνούν με τα ζώα και να εξημερώνουν όσα είναι άγρια.

4. Χωριζόμαστε σε ομάδες. Η μία ομάδα γράφει σε ένα χαρτόνι με ποιους τρόπους μπορούμε μέσα στην τάξη να προστατεύσουμε το περιβάλλον. Η δεύτερη ομάδα γράφει πώς να φερόμαστε μέσα στο σχολείο, για να προστατεύσουμε τη φύση. Η τρίτη ομάδα γράφει τρόπους μέσα στην οικογένεια και η τέταρτη ομάδα τρόπους μέσα στη γειτονιά. Έπειτα τα παρουσιάζουμε στις υπόλοιπες τάξεις και τα κρεμάμε στους διαδρόμους του σχολείου μας.

Ενδεικτική απάντηση: Η πρώτη ομάδα μπορεί να προτείνει να κάνουν εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας στην τάξη, δηλαδή, αν μια μέρα έχει ήλιο ή όταν βγαίνουν έξω για διάλειμμα, να σβήνουν τα φώτα. Η δεύτερη ομάδα μπορεί να προτείνει να κάνουν ανακύκλωση πλαστικού, χαρτιού, ρούχων και μπαταριών στο σχολείο σε ξεχωριστό κουτί αντίστοιχα. Η τρίτη ομάδα προτείνει να γίνεται λογική χρήση του νερού μέσα στην οικογένεια. Δηλαδή, όταν πλένουμε τα δόντια ή τα χέρια μας να μην τρέχει άσκοπα το νερό ή να αποφεύγουμε να γεμίζουμε τη μπανιέρα με νερό. Η τελευταία ομάδα προτείνει να χρησιμοποιούμε, εφόσον είναι εφικτό, περισσότερο το ποδήλατο ή τα μέσα μεταφοράς παρά το αυτοκίνητό μας.

B. 5. Η παρακοή - Πτώση του ανθρώπου

Τι σημαίνουν τα λόγια του Θεού προς το φίδι;

Απάντηση: Ο Θεός αναφέρει στο φίδι πως ένας απόγονος της γυναίκας θα του συντρίψει το κεφάλι. Εννοεί τον Χριστό, που θα γεννηθεί από την Παναγία και θα νικήσει το κακό και τον θάνατο με τη θυσία Του στον Σταυρό. Έτσι θα ανοίξει ξανά η πύλη του Παραδείσου.

1. Ας σκεφτούμε τι θα συνέβαινε αν δεν άκουγαν το φίδι. Δηλαδή, αν δεν παράβαιναν την εντολή του Θεού.

Ενδεικτική απάντηση: Οι πρωτόπλαστοι θα έκαναν υπακοή στον Θεό και θα συνέχιζαν να ζούνε ευτυχισμένοι στον Κήπο της Εδέμ, όπως και οι επόμενες γενιές των ανθρώπων. Μπορεί, όμως, κάποιος απόγονός τους (κανείς δεν το γνωρίζει αυτό, μόνο ο Κύριος) να παρασυρόταν από το φίδι και να δοκίμαζε τον καρπό του Δέντρου της Γνώσης του Καλού και του Κακού.

3. Αντιστοιχίζουμε:

Αδάμ – παρασύρθηκε από την Εύα
Εύα – ξεγελάστηκε από το φίδι
Φίδι – ζήλεψε την ευτυχία των πρωτόπλαστων
Θεός – στενοχωρήθηκε με την παρακοή τους
πρωτόπλαστοι – ζούσαν ευτυχισμένοι στον παράδεισο
Παράδεισος – κήπος της Εδέμ

4. Κυκλώνουμε τη σωστή απάντηση που πιστεύουμε ότι συμπληρώνει τη φράση:

α. 2, β. 2, γ. 1, δ. 1

5. Σχολιάζουμε πώς, κατά τη γνώμη μας, θα ένιωσαν ο Αδάμ και η Εύα, όταν παράκουσαν τον Θεό και έχασαν τον παράδεισο.

Ενδεικτική απάντηση: Ο Αδάμ και η Εύα θα ένιωσαν λύπη και μεγάλη στενοχώρια που, λόγω της παρακοής τους, έχασαν τον παράδεισο. Ενώ ζούσαν ευτυχισμένοι μέσα στον κήπο της Εδέμ, τώρα τα έχασαν όλα, επειδή εμπιστεύτηκαν το φίδι και όχι τον Θεό.

B. 6. Η πρώτη υπόσχεση του Θεού στους ανθρώπους

1. Η υπόσχεση του Θεού στον Νώε τι συναισθήματα μας προκαλεί; Τι συμβολίζει το ουράνιο τόξο;

Ενδεικτική απάντηση: Η υπόσχεση του Θεού στον Νώε μας δίνει ελπίδα, ότι ο Θεός θα φροντίζει και δεν θα καταστρέψει ξανά τον κόσμο από κατακλυσμό. Κάθε φορά που εμφανίζεται το ουράνιο τόξο μάς θυμίζει αυτή την υπόσχεση του Θεού.

3. Συμπληρώνουμε τα κενά με την κατάλληλη λέξη:

ξέχασαν, αδικίες, ξεχώριζε, δίκαιος, ενάρετος, κατασκευάσει, ξύλινη, οικογένεια, ζώα, σαράντα, νύχτες, ασταμάτητα, κιβωτός, Αραράτ, περιστέρι, ράμφος, ελιάς, κατακλυσμό, ουράνιο τόξο

6. Βρίσκουμε τις επτά λέξεις που κρύβονται στα παρακάτω τετράγωνα

H	N	Ω	I	E	Π	K
K	E	Λ	I	A	E	A
I	I	B	I	K	P	T
B	P	A	Y	E	I	Σ
P	H	P	Γ	Ξ	Σ	O
Σ	N	A	Π	M	T	M
Z	H	P	N	Ω	E	Σ
X	Ψ	A	Ω	N	P	O
Σ	O	T	Ω	B	I	K

Γ. 1. Προπάτορες της Παλαιάς Διαθήκης

1. Βάζουμε τις προτάσεις στη σωστή σειρά, συμπληρώνοντας στο κενό κουτάκι τον αριθμό τους:

6, 4, 1, 3, 2, 7, 5

2. Βάζουμε τις προτάσεις στην κατάλληλη στήλη. Μήπως κάποια πρόταση ταιριάζει και στις δύο στήλες;

Εμπιστοσύνη στον Θεό	Έλλειψη εμπιστοσύνης
2	1
3	3
	4

Γ. 2. Προφήτες: Το στόμα του Θεού

1. Αντιστοιχίζουμε τις προφητείες του προφήτη Μιχαΐα με τις έννοιες της Β' στήλης:
α. ελπίδα, β. τήρηση θείων εντολών, γ. συγχώρεση, δ. Χριστούγεννα

2. Τι εννοούσε ο προφήτης Ησαΐας λέγοντας:

α. «Μια φωνή στην έρημο θα φωνάζει, ετοιμάστε τον δρόμο του Κυρίου» (Ησ. 40, 3).

β. «Βλέπω τον Μεσσία να συλλαμβάνεται και να σέρνεται σε μαρτύριο. Μοιάζει με άκακο πρόβατο που οδηγείται άφωνο στη σφαγή» (Ησ. 53, 7).

γ. «Βλέπω τη Νέα Ιερουσαλήμ (Εκκλησία) να λάμπει μέσα στο φως της Αναστάσεως» (Ησ. 60, 1).

α. Απάντηση: Ο προφήτης Ησαΐας αναφερόταν στον Ιωάννη τον Πρόδρομο, ο οποίος θα ζούσε στην έρημο και θα προετοίμαζε τους ανθρώπους, για να πιστέψουν στον Κύριο, ότι δηλαδή είναι ο Υιός του Θεού.

β. Απάντηση: Ο προφήτης Ησαΐας αναφερόταν στη σύλληψη του Ιησού από τους γραμματείς και τους Φαρισαίους και στον σταυρικό Του θάνατο. Ο προφήτης προλέγει ότι ο Ιησούς, αν και αθώος, θα αποδεχθεί με ηρεμία τις ψευδείς κατηγορίες, τα βασανιστήρια και την απόφαση για τον θάνατό Του.

γ. Απάντηση: Ο προφήτης αναφερόταν στην ένδοξη Ανάσταση του Κυρίου και στη λαμπρή νίκη Του κατά του θανάτου.

3. Συμπληρώνουμε την προφητεία του Ησαΐα (Ησ. 35, 5-6):
μάτια, ακούνε, ελάφι, μιλάει

Γ. 3. Ιωάννης ο Βαπτιστής: Προφήτης και Άγιος

Απάντηση: Ο Άγιος Ιωάννης ονομάζεται προφήτης και Πρόδρομος, γιατί μιλούσε στους ανθρώπους για τον ερχομό του Κυρίου στη γη και προετοίμαζε τον δρόμο για να Τον δεχθούν και να Τον πιστέψουν. Ονομάζεται Βαπτιστής, επειδή βάπτισε τον Κύριο στον Ιορδάνη ποταμό.

1. Εικονοκείμενο
Χριστός, Ιορδάνη, Ιωάννης, βάπτισε, περιστεριού

3. Συμπληρώνουμε το κείμενο με τις λέξεις που λείπουν:

Ο Ιωάννης μεγάλωσε στην έρημο. Ήταν ντυμένος με έναν χιτώνα φτιαγμένο από τρίχες **καμή-
λας** και στη μέση του φορούσε μια δερμάτινη ζώνη. Με την **ασκητική** του ζωή και προσευχή ετοιμαζόταν, μέχρι να τον καλέσει ο Θεός να αναλάβει τη μεγάλη του αποστολή: να **προπορευτεί** του Χριστού, δηλαδή να βαδίσει πριν από Αυτόν και να Του **ετοιμάσει** τον δρόμο. Γι' αυτό ο Ιωάννης ονομάστηκε **Πρόδρομος**.

5. Βάζουμε στη σωστή σειρά τις εικόνες από τη ζωή του Αγίου Ιωάννη.
4, 2, 6, 1, 5, 3

Γ. 4. Παιδιά που έχτισαν μια ξεχωριστή σχέση με τον Χριστό

1. Χωριζόμαστε σε τρεις ομάδες. Η κάθε ομάδα αναλαμβάνει να μελετήσει από έναν Άγιο και σημειώνει την ταυτότητα του Αγίου (όνομα, τόπος και εποχή που έζησε, πώς μαρτύρησε κ.ά.). Στη συνέχεια τα παρουσιάζουμε στην υπόλοιπη τάξη.

Ενδεικτική απάντηση:

Η ταυτότητα του Αγίου Ταρσίζιου

όνομα: Άγιος Ταρσίζιος

τόπος: Ρώμη

εποχή: επί αυτοκρατόρων Ουαλεριανού και Γαλιηνού (257 μ.Χ.)

τρόπος μαρτυρίου: κάποια παιδιά τον ξυλοκόπησαν μέχρι θανάτου, επειδή αρνήθηκε να τους παραδώσει το Αίμα και το Σώμα του Κυρίου

Η ταυτότητα του Αγίου Μάμα

όνομα: Άγιος Μάμας

τόπος: Γάγγρα της Παφλαγονίας

εποχή: 260 μ.Χ.

τρόπος μαρτυρίου: ο δήμιος τον θανάτωσε, τρυπώντας τον στην κοιλιά με μια σιδερένια τρίαινα

Η ταυτότητα της Αγίας Ακυλίνας

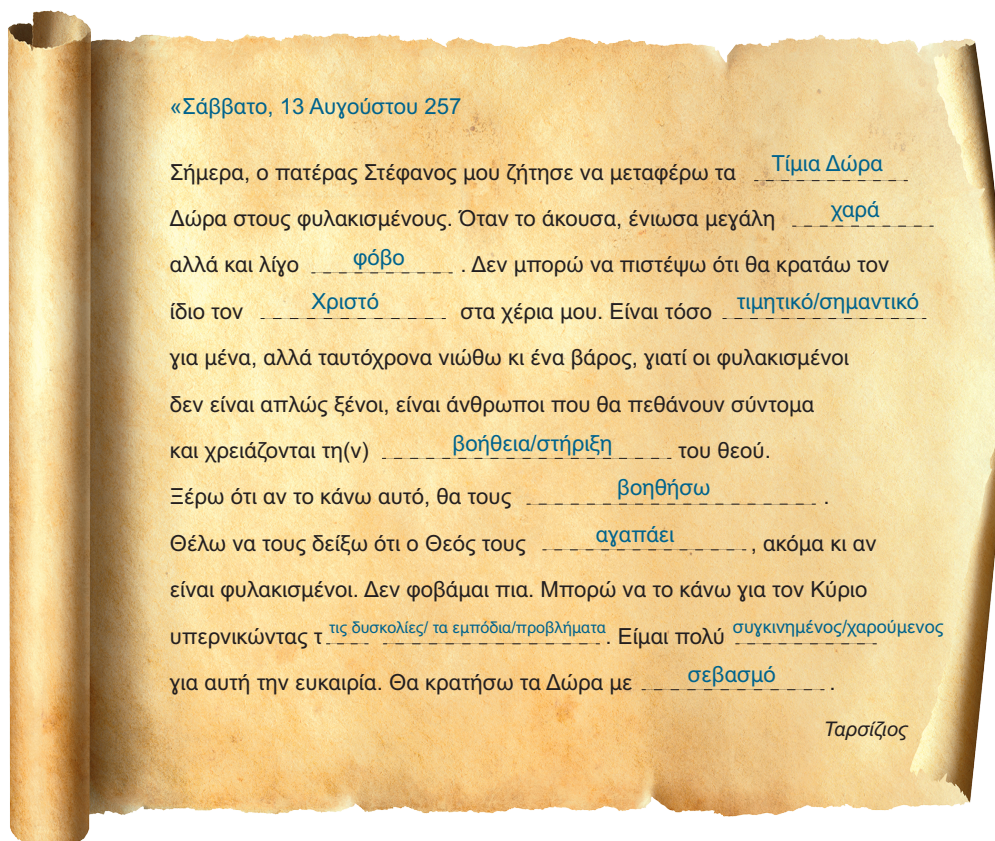
όνομα: Αγία Ακυλίνα

τόπος: Ζαγκλιβέρι της Θεσσαλονίκης

εποχή: επί τουρκοκρατίας, μέσα 18ου αιώνα

τρόπος μαρτυρίου: επί 3 μέρες τη βασάνιζαν σκληρά

2. Υποθέτουμε ότι βρίσκουμε το ημερολόγιο του Αγίου Ταρσίζιου. Μπορείτε να επιστρατεύσετε τη φαντασία σας και να το συμπληρώσετε;

3. Χαρακτηρίζουμε με την ένδειξη Σωστό (Σ) ή λάθος (Λ) τις προτάσεις που ακολουθούν:

Λ, Λ, Σ, Σ, Λ, Σ

4. Σε ποιον από τους τρεις Αγίους αντιστοιχούν οι παρακάτω προτάσεις;

α, γ - Άγιος Μάμας

β, ε, στ - Αγία Ακυλίνα

δ, ζ - Άγιος Ταρσίζιος

Γ. 5. Γυναίκες που διακρίθηκαν για την πίστη τους

1. Χωριζόμαστε σε τρεις ομάδες. Η κάθε ομάδα αναλαμβάνει να μελετήσει από μία γυναίκα που έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην Εκκλησιαστική Ιστορία και σημειώνει την ταυτότητά της (όνομα, τόπο και εποχή που έζησε, τι σπουδαίο έκανε η καθεμιά κ.ά.). Στη συνέχεια τα παρουσιάζουμε στην υπόλοιπη τάξη.

Όνομα: Εσθήρ

Τόπος: Περσία

Εποχή: Επί βασιλείας του Ξέρξη, βασιλιά της Περσίας

Σπουδαίος ρόλος: η Εσθήρ, με την πίστη της στον Θεό και το θάρρος της κατάφερε να σώσει ολόκληρο τον λαό του Ισραήλ, από τον οποίο κατάγεται ο Χριστός

Όνομα: Αγία Άννα

Τόπος: Ιεροσόλυμα

Εποχή: Λίγα χρόνια πριν τη γέννηση του Χριστού

Σπουδαίος ρόλος: Η Αγία Άννα συνέβαλε στην ενανθρώπιση του Κυρίου, ως γιαγιά του Χριστού

Όνομα: Αγία Μαρία Μαγδαληνή

Τόπος: Γαλιλαία

Εποχή: Τα πρωτοχριστιανικά χρόνια

Σπουδαίος ρόλος: Ανήγγειλε στους μαθητές το σωτήριο γεγονός της Ανάστασης και έδιωξε απ' τις καρδιές τους το σκοτάδι της δειλίας. Κήρυξε έως το τέλος της ζωής της την Ανάσταση του Κυρίου σε πολλές χώρες, στερεώνοντας την πίστη πολλών ανθρώπων

3. Συμπληρώνουμε την ακροστιχίδα της πίστης.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

ΙΣΡΑΗΛ

ΣΥΛΛΗΨΗ

ΤΟΛΜΗ

ΗΩΣ

4. Η Άννα και ο Ιωακείμ υπήρξαν οι γονείς της Παναχίας και οι πρόγονοι του Χριστού. Ας λύσουμε τον γρίφο, για να δούμε πώς ονομάζονται στην Εκκλησία; Γιατί λέτε;

ΠΡΟΠΑΤΟΡΕΣ

Επειδή ήταν οι πρόγονοι του Χριστού

Γ. 6. Μαζί στη ζωή και στην αγιότητα

1. «Τα ζευγάρια πρέπει να έχουν ως θεμέλιο της ζωής τους την ακριβή αγάπη που βρίσκεται μέσα στη θυσία, για να ζουν αρμονικά. Όταν υπάρχει πραγματική αγάπη, έρχεται ο ένας στη θέση του άλλου και τον καταλαβαίνει. Και όταν παίρνει κανείς τον πλησίον του στην πονεμένη του καρδιά, παίρνει μέσα του τον Χριστό, ο οποίος τον γεμίζει με ανέκφραστη χαρά». (Οικογενειακή ζωή, Λόγοι Δ', Γέρων Παΐσιος Αγιορείτης, Ιερών Γυναικείον Ησυχαστήριον Ευαγγελιστή Ιωάννου του Θεολόγου, Σουρωτή Θεσσαλονίκης)

Ο Άγιος Παΐσιος λέει ότι η αρμονική οικογένεια στηρίζεται στην ακριβή αγάπη. Συμφωνείτε; Τι είναι η ακριβή αγάπη, σύμφωνα με τον Άγιο; Αποτελεί προϋπόθεση, για να έχουμε τον Χριστό στην οικογένειά μας; Πώς μπορεί, κατά τη γνώμη σας, να ζει μια οικογένεια αρμονικά;

Ενδεικτική απάντηση: Σύμφωνα με τον Άγιο, η ακριβή αγάπη βρίσκεται στο «εμείς» και όχι στο «εγώ». Το κάθε μέλος της οικογένειας να προσπαθεί να βοηθήσει πρόθυμα τους άλλους, χωρίς γογγυσμό και παράπονο. Όταν έχουμε την ακριβή αγάπη μεταξύ μας, νιώθουμε ότι, όταν βοηθάμε τον άλλον, στην πραγματικότητα βοηθάμε τον ίδιο τον Κύριο. Αυτό μας γεμίζει χαρά και ειρήνη. Μια οικογένεια μπορεί να ζει αρμονικά, όταν μεταξύ των μελών της υπάρχει συζήτηση, κατανόηση και ειλικρίνεια. Στις δυσκολίες και στα προβλήματα να μην απογοητεύονται, αλλά να προστρέχουν με την προσευχή τους στον Κύριο.

2. – *Γέροντα, ποιος πρέπει να κάνει τις δουλειές μέσα στο σπίτι;*
– *Όποιος προλάβει.*

(Οικογενειακή ζωή, Λόγοι Δ', Γέρων Παΐσιος Αγιορείτης, Ιερών Γυναικείον Ησυχαστήριον Ευαγγελιστή Ιωάννου του Θεολόγου, Σουρωτή Θεσσαλονίκης)

Μέσα από τον παραπάνω διάλογο κατανοούμε ότι υπάρχουν απλοί τρόποι με τους οποίους να δείχνει έμπρακτα ο ένας την αγάπη του στον άλλον στο πλαίσιο της οικογένειας. Εσείς πώς δείχνετε την αγάπη σας στην οικογένειά σας; Ας φτιάξουμε το «δέντρο της οικογενειακής αγάπης». Σχεδιάζουμε φύλλα δέντρου σε χαρτόνια δύο χρωμάτων. Αφού τα κόψουμε, γράφουμε έναν τρόπο με τον οποίο δείχνουμε την αγάπη μας, σε φύλλο του ενός χρώματος, και έναν τρόπο που θα μπορούσαμε να δείχνουμε την αγάπη μας, σε φύλλο του άλλου χρώματος. Κολλάμε τα φύλλα μας σε ένα δέντρο που έχουμε σχεδιάσει σε ένα χαρτόνι και το κρεμάμε στην τάξη μας.

Ενδεικτική απάντηση: Τα παιδιά μπορούν να γράψουν ποικίλους τρόπους εκδήλωσης της αγάπης τους, όπως: «Συμμαζεύω το δωμάτιο και τα πράγματά μου. Βοηθάω τα αδέρφια μου στα μαθήματά τους. Βοηθάω τον πατέρα μου να πλύνει το αμάξι ή να κουβαλήσουμε μαζί τα πράγματα από το σούπερ μάρκετ». Στη συνέχεια, τα παιδιά προτείνουν διαφορετικούς τρόπους εκδήλωσης της αγάπης τους, όπως: «Θα μπορούσα να μιλάω πιο ευγενικά στους γονείς μου. Να μη φωνάζω στα αδέρφια μου και να μοιραζόμαστε τα παιχνίδια μας. Όταν είναι κουρασμένοι οι γονείς μου από τη δουλειά, να προσπαθώ να τους ξεκουράσω και να κάνω εγώ κάποιες δουλειές» .

4. Θέλετε να ανακαλύψουμε και άλλες οικογένειες που, με οδηγό την πίστη και την αγάπη τους στον Χριστό, κατάφεραν να μείνουν μαζί μέχρι το τέλος; Τι ήταν αυτό που ένωνε τα άγια αυτά ζευγάρια;

Απάντηση: Τα άγια αυτά ζευγάρια τα ένωνε η βαθιά πίστη και αγάπη τους προς τον Κύριο, η οποία ενίσχυε και ενδυνάμωνε με τη σειρά της και τη μεταξύ τους αγάπη.

Γ. 7. Τρεις Ιεράρχες: Άγιοι και προστάτες των Γραμμάτων

1. Συμπληρώσετε την ακροστιχίδα των Τριών Ιεραρχών.

ΙΩΑΝΝΗΣ
ΕΜΜΕΛΛΕΙΑ
ΡΗΤΟΡΙΚΗ
ΑΝΘΟΥΣΑ
ΠΡΟΣΤΑΤΕΣ
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
ΕΙΡΗΝΕΥΣΕΙ
ΣΥΟΧΩΤΦ

3. Κυνήγι Θησαυρού: Ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει μία αντιπροσωπευτική ρήση του κάθε Ιεράρχη, τις γράφει ανά λέξη σε χαρτάκι διαφορετικού χρώματος (π.χ. Κόκκινα για τον Μ. Βασίλειο, κίτρινα για τον Ιερό Χρυσόστομο και μπλε για τον Γρηγόριο τον Θεολόγο) και τα κρύβει στην τάξη. Χωριζόμαστε σε τρεις ομάδες. Η κάθε ομάδα αναζητά τα χαρτάκια του δικού της χρώματος και, μόλις τα βρει, προσπαθεί να τα βάλει στη σωστή σειρά, για να σχηματίσει τη φράση. Η νικήτρια ομάδα κερδίζει τον θησαυρό, που μπορεί να είναι μια ειδική εικονογραφημένη κάρτα ή ένα αναμνηστικό δώρο που θυμίζει τους Τρεις Ιεράρχες. Η δραστηριότητα μπορεί να κλείσει με μια μικρή συζήτηση για το πώς μπορούμε να εφαρμόσουμε τις διδασκαλίες των Αγίων στην καθημερινή ζωή μας.

Ενδεικτικές φράσεις:

Ιωάννη Χρυσόστομου: Να υπερασπιζόμαστε – τους αδικημένους, – να ελέγχουμε – τις επιθυμίες μας, – να συγκρατούμε – τον θυμό μας και – να κάνουμε – ελεημοσύνη.

Μ. Βασιλείου: Όπως οι μέλισσες – παίρνουν – από το λουλούδι – το νέκταρ, – έτσι και οι νέοι – να αντλούν – απ’ όσα διαβάζουν – τα ωφέλιμα.

Γρηγορίου Θεολόγου: Όπως όταν γράφουμε – σε καθαρό κερωμένο πινακίδιο – αποτυπώνονται καλά – και καθαρά – τα γράμματα, – έτσι και η διδασκαλία – που δίνεται – στις τρυφερές ηλικίες – μένει βαθιά χαραγμένη – στις ψυχές των παιδιών

Γ. 8. Φίλοι του Χριστού στη σύγχρονη εποχή

1. Σε ποιον από τους δύο Αγίους αντιστοιχούν οι παρακάτω προτάσεις;

Άγιος Παΐσιος: α, γ, ζ

Άγιος Πορφύριος: β, δ, ε, στ

2. Τι σας έκανε εντύπωση από τη ζωή του Αγίου Παΐσιου;

Ενδεικτικά: Η αγάπη του για τον Θεό και τους ανθρώπους, το γεγονός ότι είδε τον ίδιο τον Χριστό, το θυσιαστικό του πνεύμα, η ταπείνωσή του, το διορατικό του χάρισμα, η σχέση του με τα ζώα...

Δ. 1. Ο Ευαγγελισμός

1. Βάζουμε στη σειρά τα γράμματα και βρίσκουμε πώς ονομάζεται το λειτουργικό βιβλίο που διαβάζει ο ιερέας στην εκκλησία. Γιατί ονομάζεται έτσι;

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ

Ευαγγέλιο σημαίνει χαρούμενη αγγελία. Το λειτουργικό αυτό βιβλίο εκπέμπει χαρούμενα μηνύματα, όπως, το μήνυμα του Αρχαγγέλου Γαβριήλ στην Παρθένο Μαρία ότι θα γεννήσει τον Υιό του Θεού, τη Γέννηση του Χριστού, τα θαύματα και τη διδασκαλία Του, που ανακούφιζε τους ανθρώπους, την Ανάστασή Του, που νίκησε τον Θάνατο και άνοιξε τις πύλες του παραδείσου.

2. Λύνουμε την ακροστιχίδα.

ΕΘΝΙΚΗ
ΕΥΧΑΡΙΣΤΗ
ΜΑΡΙΑΜ
ΓΑΒΡΗΛ
ΑΓΓΕΛΙΑ
ΤΕΡΑΖΑΝ
ΗΛΥΟΔ
ΠΙΣΤΗ
ΙΩΣΗΦ
ΑΜΗΛΕΘ
ΟΙΥ
ΣΠΙΤΙ

3. Ας ανακαλύψουμε το κρυπτόλεξο του Ευαγγελισμού:

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ, ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ, ΓΑΒΡΗΛ, ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ,
ΕΙΔΗΣΗ, ΕΛΙΣΑΒΕΤ, ΝΑΖΑΡΕΤ, ΙΗΣΟΥΣ

5. Βάζουμε στη σειρά τον διάλογο:

Άγγελος Γαβριήλ: Ο Θεός σε αξίωσε να γεννήσεις τον Υιό Του.

Παναγία: Πώς θα συμβεί αυτό το πρωτάκουστο, καθώς δεν είμαι παντρεμένη;

Άγγελος Γαβριήλ: Με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος θα αποκτήσεις παιδί, που θα είναι ο Υιός Του.

Παναγία: Είμαι η δούλη του Κυρίου. Ας γίνει το θέλημά Του!

Δ. 2. Ο Χριστός γεννιέται: η ενανθρώπηση του Θεού

1. Η εμφάνιση του Αγγέλου στους βοσκούς μάς δείχνει ότι ο Χριστός έγινε άνθρωπος για όλους ανεξαιρέτως τους ανθρώπους, ακόμα και για τους πιο ταπεινούς. Ας βάλουμε τις προτάσεις στη σειρά, για να θυμηθούμε ξανά τα γεγονότα:

2, 3, 4, 1

3. Αντιστοιχίζουμε:

Τρεις Μάγοι - προσέφεραν Τίμια Δώρα
Ηρώδης - φοβήθηκε για τον θρόνο του
Βοσκοί - έτρεξαν να Τον προσκυνήσουν
Άγγελοι - Δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη
Χριστός - γεννήθηκε σε σπήλαιο
Παναγία - γέννησε το θείο βρέφος
Ιωσήφ - ο προστάτης της Παναγίας

4. Βάζουμε στη σειρά τις λέξεις του Ύμνου, που ψάλλουν οι Άγγελοι. Τι σημαίνουν αυτά τα λόγια;

Δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη, εν ανθρώποις ευδοκία.

*Δόξα στον Θεό, ο οποίος βρίσκεται ψηλά στον ουρανό,
και στη γη ειρήνη, αγάπη και σωτηρία για τους ανθρώπους.*

Δ. 3. Η βάπτισμα του Ιησού Χριστού

1. Λύνουμε την ακροστιχίδα:

ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

ΑΝΑΜΑΡΤΗΤΟΣ

ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ

ΑΤΩΦ

ΙΟΡΔΑΝΗ

ΩΣΙΠ

ΗΓΙΟΡΤΗ

2. Πώς αποκαλύφθηκε το Μυστήριο της Αγίας Τριάδας στη Βάπτισμα του Κυρίου; Αντιστοιχίζουμε.

α. Μυστήριο Αγίας Τριάδας - ο Θεός, αν και είναι ένας, χωρίζεται σε τρία πρόσωπα

β. Πατήρ - φωνή Θεού εξ ουρανού

γ. Υιός - Χριστός

δ. Άγιο Πνεύμα - Περιστερί

Δ. 4. Ο Χριστός προσκαλεί τους μαθητές: «Ελάτε μαζί μου»

1. Λύνουμε την ακροστιχίδα:

ΜΑΤΘΑΙΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ

ΘΑΔΔΑΙΟΣ

ΗΛΟΤΣΟΠΑ

ΜΑΤΘΙΑΣ

ΣΕΔΑΡΑΨ

ΣΙΜΩΝ

2. Θυμάστε ποιοι ήταν οι δώδεκα μαθητές του Χριστού;

Ανδρέας - ο πρωτόκλητος

Πέτρος - ο κορυφαίος

Ματθαίος - Έγραψε ένα Ευαγγέλιο

Ναθαναήλ - τον έφερε στον Χριστό ο φίλος του

3. Σχολιάζουμε τις προτάσεις με τα λόγια του Χριστού. Τι μας εντυπωσίασε ιδιαίτερα και γιατί;

Ενδεικτική απάντηση: Κάποιους/ες μαθητές/τριες μπορεί να τους εντυπωσίασε η φράση που είπε ο Εσταυρωμένος Χριστός, ο οποίος ζητούσε από τον Θεό Πατέρα να συγχωρέσει τους σταυρωτές Του. Ενώ ο Κύριος πονούσε και ξεψυχούσε πάνω στον Σταυρό, σκεφτόταν με απέραντη αγάπη όλους τους ανθρώπους, ακόμα και αυτούς που Τον βασάνισαν και σταύρωσαν, τους οποίους είχε συγχωρέσει. Επίσης, μπορεί κάποια παιδιά να σχολιάσουν το ότι ο Κύριος έπλυνε τα πόδια των μαθητών Του παροτρύνοντάς τους να Τον μιμηθούν. Να τους εντυπωσίασε, δηλαδή, ότι ο Κύριος δίδασκε με πράξεις και ότι έδινε έμπρακτα πρώτα ο Ίδιος το παράδειγμα.

4. Χωριζόμαστε σε ομάδες και η κάθε ομάδα παίρνει ένα μεγάλο χαρτόνι και 2 μαρκαδόρους. Σχεδιάζουμε στο χαρτόνι το περίγραμμα ενός μέλους της ομάδας μας και μέσα σε αυτό γράφουμε, με τον ένα μαρκαδόρο, τα χαρακτηριστικά του ιδανικού δασκάλου. Με τον άλλο μαρκαδόρο γράφουμε, έξω από το περίγραμμα, τις σκέψεις και τα συναισθήματά μας γι' αυτόν. Όταν τελειώσουμε, το παρουσιάζουμε στους συμμαθητές μας.

Ενδεικτική απάντηση: Τα παιδιά μπορούν να γράψουν ως χαρακτηριστικά του ιδανικού δασκάλου φράσεις, όπως ευγενικός, αγαπάει τα παιδιά, ακούει τους προβληματισμούς τους και προτείνει λύσεις, κάνει το μάθημα ενδιαφέρον κ.ο.κ.

Έξω από το περίγραμμα, μπορούν να γράψουν τις σκέψεις/συναισθήματά τους, όπως: «μου αρέσει, όταν ο δάσκαλός μας είναι χαμογελαστός και μιλάει ήρεμα», «μας αρέσει, όταν ο δάσκαλος έχει υπομονή και μας εξηγεί ό,τι δεν καταλαβαίνουμε» κ.ο.κ.

5. Διαβάζουμε το ποίημα του Κωστή Παλαμά και συζητούμε τι μας εντυπωσίασε περισσότερο και γιατί.

Ενδεικτική απάντηση: Κάποια παιδιά ενδέχεται να εντυπωσίασε η υπομονή του δασκάλου, ο οποίος, παρά τις πολλές του δυσκολίες, συνεχίζει να νοιάζεται και να προσπαθεί για την καλλιέργεια της προσωπικότητας των μαθητών του. Στο ποίημα αποτυπώνεται η αγάπη και το ενδιαφέρον του γι' αυτούς.

Δ. 5. «Αφήστε τα παιδιά να έρθουν κοντά μου»

Ο Χριστός ευλογεί τα παιδιά

1. Συμπληρώνουμε τα κενά με τις κατάλληλες λέξεις:

Ο Κύριος ήταν ο πρώτος που έδωσε **σημασία** και **αξία** στα παιδιά. Έρθε στον κόσμο σαν ένα **παιδί** και μεγάλωσε όπως τα άλλα παιδιά στη **γειτονιά**.

Ο **Ευαγγελιστής** Ματθαίος γράφει πως μια μέρα, καθώς μιλούσε ο Ιησούς, κάποιοι γονείς πήγαν τα παιδιά τους, για να τα **ευλογήσει**. Οι μαθητές Του τους **έδιωξαν**, αλλά ο Κύριος είπε: «**Αφήστε** τα παιδιά να έρθουν σε εμένα. Όσοι αποκτήσουν **παιδική** και **καθαρή** καρδιά σαν αυτά, θα κερδίσουν τη **Βασιλεία** του Θεού». Στη συνέχεια, έβαλε τα χέρια Του **πάνω** τους και τα ευλόγησε.

2. «Όποιος έχει ταπεινή καρδιά σαν αυτό το παιδάκι, αυτός είναι ο μεγαλύτερος στην Ουράνια Βασιλεία». Τι εννοεί ο Ιησούς με αυτά τα λόγια; Πώς προτρέπει όλους τους ανθρώπους να συμπεριφέρονται, για να κερδίσουν τον παράδεισο;

Ενδεικτική απάντηση: Ο Κύριος τονίζει τη σπουδαιότητα της αρετής της ταπείνωσης και ότι, για να κερδίσει κάποιος τον παράδεισο, πρέπει να έχει ταπεινή καρδιά. Προτρέπει τους μεγάλους να αφήσουν τον εγωισμό, την υπερηφάνεια και την υποκρισία και να μιμηθούν τα παιδιά. Δηλαδή, όπως τα παιδιά είναι χαρούμενα με καθαρή καρδιά και εμπιστεύονται τους γονείς τους, έτσι και οι ενήλικες να έχουν αγνά κίνητρα και εμπιστοσύνη στον Θεό Πατέρα.

Οι παραβολές του Χριστού

Με ποιους τρόπους μπορούμε να είμαστε «πλούσιοι κατά Θεόν»;

«Πλούσιοι κατά Θεόν» είμαστε, όταν βοηθάμε τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη, όχι μόνο υλικά. Ένα χαμόγελο, μια «ζεστή» κουβέντα, μια ευγενική χειρονομία προς τους φίλους, προς τους συμμαθητές μας μπορούν να αλλάξουν τη ζωή των γύρω μας.

1. Συμπληρώνουμε Σ για το σωστό και Λ για το λάθος:

Λ, Σ, Σ, Λ, Λ, Λ

2. Είναι σημαντικό ότι με τις παραβολές ο Χριστός «μιλάει» με εικόνες στις καρδιές των ανθρώπων που χρειάζονται χρόνο, για να καταλάβουν ή ν' αναγνωρίσουν μία αδυναμία τους. Μπορούμε να διακρίνουμε και να κυκλώσουμε ποια από τα παρακάτω είναι χαρίσματα που μας δόθηκαν;

ΕΙΡΗΝΗ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ
ΠΙΣΤΗ
ΧΑΡΑ
ΦΙΛΙΑ
ΤΑΠΕΙΝΩΣΗ
ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ
ΚΑΛΛΙΦΩΝΙΑ

3. Ποια είναι τα βασικά σημεία των δυο παραβολών; Συμπληρώνουμε το σταυρόλεξο και ανακαλύπτουμε τις λέξεις κλειδιά

- πλούσιος** τέτοιος ήταν ο άνθρωπος της δεύτερης παραβολής
- τάλαντα** αυτά μοίρασε ο κύριος στους δούλους του
- πιστός** ο δούλος ήταν καλός και ...
- χαρίσματα** μας έχουν δοθεί απλόχερα από τον Θεό
- ευγνωμοσύνη** αυτό που νιώθουμε για ό,τι έχουμε
- ευτυχία** δεν εξαρτάται μόνο από τον άνθρωπο
- αγαθά** υπάρχουν υλικά και πνευματικά
- διαφορετικός** είναι ο κάθε άνθρωπος

Δ. 6. Τα θαύματα του Χριστού

Σελ. 83: Μπορούμε να σκεφτούμε γιατί τα νεκροταφεία λέγονται και κοιμητήρια;

Απάντηση: Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο να είναι θάνατος, αλλά λόγω του προπατορικού αμαρτήματος, ήρθε ο θάνατος στον κόσμο. Το σώμα μας είναι φθαρτό, αλλά η ψυχή μας είναι αθάνατη και προσμένει τη δεύτερη Παρουσία του Χριστού στη γη και την Ανάσταση των νεκρών. Μάλιστα, θάβουμε τους κεκοιμημένους με τρόπο τέτοιο, ώστε το πρόσωπό τους να κοιτάζει προς την Ανατολή. Γι' αυτό τον λόγο ονομάζουμε τα νεκροταφεία κοιμητήρια. Και όπως έλεγε ο Όσιος Εφραίμ ο Σύρος «Ο θάνατος είναι ένας μεγάλος ύπνος».

1. Σημειώνουμε Σ για τις σωστές και Λ για τις λανθασμένες προτάσεις:

Λ, Σ, Λ, Σ, Λ, Σ, Λ

2. Βρίσκουμε τις 12 κρυμμένες λέξεις που θα μας βοηθήσουν να κατανοήσουμε καλύτερα τα θαύματα του Χριστού:

Ε	Ρ	Ο	Τ	Μ	Θ	Α	Υ	Μ	Α
Σ	Α	Α	Ρ	Γ	Ι	Α	Π	Θ	Ν
Α	Κ	Α	Ν	Α	Ω	Ψ	Η	Ψ	Α
Β	Κ	Ξ	Κ	Μ	Α	Ω	Λ	Ι	Σ
Β	Ε	Ρ	Ρ	Ο	Θ	Ι	Ο	Ι	Τ
Α	Κ	Ρ	Α	Σ	Ι	Θ	Ι	Ο	Α
Τ	Υ	Φ	Λ	Ο	Σ	Ψ	Φ	Δ	Σ
Ο	Ζ	Λ	Α	Δ	Π	Ι	Σ	Τ	Η
Λ	Ι	Α	Ε	Ι	Ρ	Ο	Σ	Δ	Κ

3. Για ποιους λόγους πιστεύετε ότι μας ωφελεί να μελετάμε τα θαύματα του Χριστού;

Ενδεικτική απάντηση: Είναι καλό για εμάς τους ανθρώπους να μελετάμε τα θαύματα του Χριστού, διότι αντλούμε θάρρος και ελπίδα, για να αντιμετωπίζουμε τις δυσκολίες της ζωής. Συνειδητοποιούμε ότι δεν είμαστε μόνοι μας, αλλά έχουμε τον Κύριο για βοηθό, στον Οποίο προστρέχουμε με την προσευχή μας. Επίσης, μελετώντας τα θαύματα, διαπιστώνουμε πως υπάρχουν προβλήματα (όπως δύσκολες ασθένειες), τα οποία εμείς οι άνθρωποι αδυνατούμε να αντιμετωπίσουμε, αλλά για τον Θεό τίποτα δεν είναι δύσκολο να γίνει.

4. Χωριζόμαστε σε ομάδες και δραματοποιούμε ένα από τα θαύματα του Ιησού στην τάξη. Πώς νιώσαμε όταν για λίγο δεν βλέπαμε ή δεν περπατούσαμε; Ποια μπορεί να είναι τα μικρά «θαύματα» που μπορούμε να κάνουμε για να διευκολύνουμε τη ζωή συνανθρώπων μας με αναπηρία;

Ενδεικτική απάντηση: Στο σημείο αυτό τα παιδιά κάνουν διάφορες προτάσεις με σκοπό να διευκολύνουμε τη ζωή ανθρώπων με αναπηρία, όπως για παράδειγμα: μπορούμε να βοηθήσουμε κάποιον να διασχίσει τον δρόμο, να κουβαλήσουμε κάποια πράγματα, να μιλάμε μαζί τους και να μην τους αποφεύγουμε κ.ο.κ.

Δ. 7. Ιερός Νιπτήρας και Μυστικός Δείπνος

1. Συμπληρώνουμε τα κενά στις προτάσεις:

Τη Μεγάλη Πέμπτη τιμούμε δύο γεγονότα, τον **Ιερό Νιπτήρα** και τον **Μυστικό Δείπνο**.

Ο Κύριος **έπλυνε** τα πόδια των **μαθητών** Του, για να τους δώσει το παράδειγμα της **ταπεινώσης** και της **καλοσύνης**.

Στον Μυστικό Δείπνο ο Ιησούς παρέδωσε για **πρώτη** φορά το Μυστήριο της **Θείας Ευχαριστίας**. Είπε: «**Λάβετε, φάγετε**, τούτο είναι το σώμα μου». Έπειτα ευλόγησε το ποτήρι με το **κρασί** και είπε: «Πιείτε από αυτό όλοι, γιατί είναι το **Αίμα** μου, που θα χυθεί για τη **σωτηρία** των ανθρώπων».

Ο **Ιούδας** ο **Ισκαριώτης** πρόδωσε τον Κύριο με αντάλλαγμα **τριάντα αργύρια**.

2. Οι πιστοί προσφέρουμε το δικό μας δώρο για τη Θεία Κοινωνία. Μπορούμε να εξηγήσουμε τι σημαίνουν τα αρχικά με τα οποία σφραγίζουμε το πρόσφορό μας;

ΙΣ = **Ιησούς**

ΧΣ = **Χριστός**

ΝΙ ΚΑ = **Νικά**

Μ = **Μήτηρ**

Θ = **Θεού**

3. Φανταζόμαστε ότι είμαστε ένας από τους μαθητές. Ποια είναι τα συναισθήματα και οι σκέψεις μας, όταν μαθαίνουμε για την προδοσία του Διδασκάλου μας;

Ενδεικτική απάντηση: Τα παιδιά, ως μαθητές του Χριστού, εκφράζουν τη λύπη και τη στενοχώρια τους, που ο Ιούδας πρόδωσε τον αγαπημένο τους Διδάσκαλο. Επίσης, μπορεί να εκφράσουν την απορία τους: «Ενώ ο Κύριος ήταν τόσο καλός και δεχόταν με κατανόηση όλους τους ανθρώπους κάνοντας θαύματα και θεραπεύοντας αρρώστους, γιατί υπήρχαν ορισμένοι άνθρωποι (όπως ο Ιούδας, οι Φαρισαίοι και οι γραμματείς) που ήθελαν να Τον συλλάβουν και να Τον θανατώσουν;»

Δ. 8. Η Σταύρωση του Χριστού

1. Λύνουμε την ακροστιχίδα:

ΕΛΑΙΩΝ
ΠΡΟΔΩΣΕ
ΠΙΛΑΤΟΣ
ΣΤΕΦΑΝΙ
ΑΘΟΓΛΟΓ
ΦΥΛΑΚΕΣ
ΞΙΔΙ
ΟΗΛΙΟΣ
ΣΥΓΧΩΡΕΣΕ

2. Αντιστοιχίζουμε τα μέρη που αποτελούν σήμερα ιερούς τόπους προσκυνήματος με τα γεγονότα που έλαβαν εκεί χώρα:

Το όρος των Ελαιών, όπου ο Χριστός προσευχήθηκε και μετά Τον συνέλαβαν.

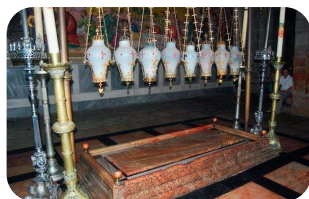

“Simoni Cyrenaeo Crux Imponitur”

Το σημείο στο οποίο ο Σίμωνας ο Κυρηναίος σηκώνει τον Σταυρό.

Το πραιτώριο, ο χώρος όπου οι στρατιώτες φόρεσαν στον Ιησού τον κόκκινο χιτώνα, Του έβαλαν το αγκαθωτό στεφάνι στο κεφάλι και Του έδωσαν να κρατάει καλάμι σαν σκήπτρο.

Το σημείο της Αποκαθήλωσης, εκεί δηλαδή που ο Ιωσήφ μαζί με τον Νικόδημο ακούμπησαν το νεκρό σώμα του Χριστού.

Ο Ναός της Αναστάσεως, μέσα στον οποίο βρίσκεται ο Γολγοθάς.

Ο Πανάγιος Τάφος, εκεί που έθαψαν τον Χριστό μετά τη Σταύρωσή Του.

3. Συζητούμε πώς θα αισθανόταν η Παναγία μπροστά στη Σταύρωση του αγαπημένου της Υιού.
Ενδεικτική απάντηση: Η κάθε μητέρα, όταν βλέπει τα παιδιά της να πονούν και να υποφέρουν, συμπάσχει μαζί τους και πονά. Έτσι και η Παναγία μας θα λυπόταν βαθιά βλέποντας τον μονάκριβο Υίο της να θυσιάζεται πάνω στον Σταυρό.

Δ. 9. Ο Χριστός ανασταίνεται

1. Λύνουμε την ακροστιχίδα:

ΑΓΓΕΛΟ
ΑΝΕΣΤΗ
ΑΔΑΠΜΑΛ
ΣΩΦ
ΤΑΦΟ
ΣΑΡΑΝΤΑ
ΣΥΟΡΚΕΝ
ΗΣΑΛΩΜΗ

2. Παρατηρούμε την εικόνα της Ανάστασης. Συζητούμε ποιους κρατάει ο Κύριος με τα δυο Του χέρια και τι συμβολίζουν τα λευκά Του ιμάτια. Ποιοι στέκονται δεξιά και αριστερά Του;

Απάντηση: Ο Κύριος, όταν ξεψύχησε πάνω στον Σταυρό, έμεινε στον Τάφο για τρεις μέρες. Αυτές τις τρεις μέρες κατέβηκε στον Κάτω Κόσμο μαζί με στρατιές αγγέλων, οι οποίοι ξήλωσαν τις πόρτες του Άδη (γι' αυτό βλέπουμε στο κάτω μέρος της εικόνας να είναι πεταμένα κλειδιά και αλυσίδες του Άδη). Εκεί, ο Κύριος βρίσκει τον Αδάμ και την Εύα και τους τραβάει με δύναμη από τα χέρια, για να τους πάρει μακριά από τον σκοτεινό Άδη. Οι πρωτόπλαστοι ήταν οι πρώτοι νεκροί και γι' αυτό βρίσκονταν στο κατώτατο, το πιο βαθύ μέρος του Άδη. Ο Κύριος φοράει λευκά, λαμπερά ιμάτια, τα οποία συμβολίζουν τη θεότητα Του και τη νίκη Του απέναντι στον θάνατο. Δεξιά στην εικόνα στέκονται οι Δίκαιοι και οι προφήτες (Αβελ, Ενώχ, Ησαΐας, Ιερεμίας). Αριστερά βρίσκεται ο Ιωάννης ο Πρόδρομος και οι βασιλείς Δαβίδ και Σολομών.

Δ. 10. Η Ανάληψη του Ιησού

1. Συμπληρώνουμε τα κενά με τις κατάλληλες λέξεις:

Σαράντα μέρες μετά την **Ανάσταση** του Κυρίου εορτάζουμε την **Ανάληψη** Του στους ουρανούς. Στο όρος των **Ελαιών** ο Χριστός ύψωσε τα χέρια Του και **ευλόγησε** τους μαθητές Του. Τους είπε να κηρύξουν σε όλα τα έθνη και να βαπτίζουν. Τους υποσχέθηκε ότι θα είναι **βοηθός** τους όλες τις μέρες μέχρι το τέλος του κόσμου. Στη συνέχεια εμφανίστηκε ένα **σύννεφο** και σαν όχημα Τον ανέβασε πάνω ψηλά. Παρουσιάστηκαν δύο **άγγελοι** με **λευκά** φορέματα μπροστά στους μαθητές, οι οποίοι είχαν μεγάλη **χαρά** για την ένδοξη **Ανάληψη** του Διδασκάλου τους.

2. Ανακαλύπτουμε 10 λέξεις που μας εξηγούν την Ανάληψη

Κ	Α	Τ	Α	Γ	Γ	Ε	Λ	Ο	Ι
Α	Π	Ο	Ν	Τ	Ι	Θ	Α	Ρ	Α
Λ	Ε	Λ	Α	Ι	Ω	Ν	Τ	Ο	Ν
Ε	Ν	Η	Λ	Ι	Κ	Η	Ι	Σ	Α
Μ	Α	Θ	Η	Τ	Ε	Σ	Ν	Ε	Σ
Α	Ν	Α	Ψ	Ε	Λ	Ι	Ο	Λ	Τ
Σ	Τ	Ι	Η	Σ	Ο	Υ	Σ	Ι	Α
Π	Α	Ν	Α	Γ	Ι	Α	Φ	Α	Σ
Α	Κ	Ε	Σ	Δ	Ο	Ξ	Α	Ν	Η

